КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ : СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри педагогіки

(протокол № 5 від 29.05.2026.)

Завідувач кафедри Дарія Біда

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло Хобзей

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

(**Максимів О.М.,** старший викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; **Білан О.І.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; **Дух О.П.,** старший вихователь, вихователь-методист ЗДО (ясла-садок) №69 Львівської міської ради; **Лоїк Г.Б.,** кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри освітньої політики КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; **Саф'янюк З. Г.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітньої політики КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: підвищення науково-методичного рівня освітнього процесу, спрямованого на забезпечення діяльнісного підходу до освітньої роботи в закладі дошкільної освіти.

Розроблено на основі типової програми:

Термін дії програми: з 01 червня 2026 року по 01 червня 2031 рік

Рецензенти:

Біда Дарія Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, Заслужений учитель України, завідувач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «ЛОІППО»,

Шиян О.І., кандидат педагогічних наук, доктор наук з державного управління, професор кафедри освітньої політики КЗ ЛОР «ЛОІППО».

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Програма розроблена відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» №3788-IX, прийнятий Верховною Радою України 6 червня 2024 року. який визначає обов'язок закладу забезпечувати безпечне та здорове освітнє середовище, а також з урахуванням вимог «Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти)», що акцентує увагу на формуванні у дитини компетентностей, необхідних для життя в умовах сучасних викликів. Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти вимагає від сучасного педагога зміни орієнтирів — від простого надання знань до формування ключових компетентностей дитини через активну практичну діяльність. Діяльнісний підхід виступає ключовим методологічним інструментом, що забезпечує природний розвиток пізнавальної активності, критичного мислення, креативності та самостійності дошкільника. Програма спрямована на подолання вербалізму в навчанні та озброєння вихователів дієвими практичними технологіями (лепбуки, розвивальне приладдя Едуарда Сегена, логічні блоки Дьєнеша, інтелектуальні карти, STREAM-технології, проєктна діяльність та інструменти платформи НУМО) для побудови сучасного та безпечного освітнього середовища.

Цільова група: вихователі ЗДО.

Обсяг(тривалість) : 30 годин / 1 кредит ЄКТС.
Особливості реалізації програми: немає
Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: створення цілісної програми загального розвитку дошкільника та надання вихователю ЗДО дієвих практичних інструментів для організації та впровадження діяльнісного підходу в організовану освітню діяльність.

Завдання підвищення кваліфікації:

- опанування нових інтелектуальних інструментаріїв, педагогічних та інформаційних технологій, необхідних для впровадження діяльнісного підходу в ЗДО;
- модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності педагога до інноваційної діяльності;
- забезпечення здатності трансформувати найновіші досягнення науки та перспективний педагогічний досвід у повсякденну практику вихователя ЗДО;
- стимулювання усвідомлення необхідності безперервного професійного розвитку та самоосвіти як вагомого чинника іміджу сучасного вихователя.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вихователь закладу дошкільної

освіти», затвердженого наказом Міністерством економіки України від 19.10.2021 року № 755-21:

Б1. Здоров'язбережувальна компетентність - здатність створювати безпечні, здорові та психологічно комфортні умови перебування дітей у ЗДО.

В1. Емоційно-етична компетентність - здатність виявляти емпатію та толерантність у спілкуванні, створювати атмосферу довіри та психологічного благополуччя.

В2. Компетентність педагогічного партнерства - здатність до ефективної взаємодії та конструктивного діалогу з батьками (законними представниками) вихованців.

Соціально-особистісна компетентність - здатність до адаптивності, гнучкості та прийняття виважених рішень у нестандартних ситуаціях.

Цифрова компетентність - готовність використовувати дистанційні технології для забезпечення неперервності навчання та комунікації з учасниками освітнього процесу в онлайн-форматі.

Очікувані результати навчання:

- **Знає методологічні засади діяльнісного підходу** та вміє проєктувати безпечне, психологічно комфортне й розвивальне освітнє середовище в ЗДО з використанням сучасних дидактичних посібників та ресурсів платформи НУМО.
- **Практично застосовує інноваційні технології діяльнісного навчання**, зокрема проєктну діяльність, інтелектуальні карти, STREAM-експериментування та інтерактивні логіко-математичні ігри (включаючи круги Ейлера) в різних видах організованої освітньої діяльності.
- **Вміє фасилітувати самостійну та групову діяльність дошкільників**, ефективно розвиваючи їхню пізнавальну активність, критичне й логічне мислення, креативність та здатність знаходити альтернативні рішення в проблемних ситуаціях.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та орієнтованості на розвиток професійних компетентностей, відповідно до очікуваних результатів навчання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою.

Практичне завдання – 60 балів, підсумкове тестування (20 запитань) – 40 балів (1 правильна відповідь = 2 бали). Результати вважаються зарахованими, якщо слухач набрав сумарно 70 і більше балів за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

Практичне завдання

Назва вправи	Завдання	Вимоги	Результат практичної роботи	Максимальний бал
«Ігровий калейдоскоп: використання кругів Ейлера та ігор-лабіринтів у логіко-математичному розвитку»	Розробити конспект-сценарій розвивальної ігрової діяльності або серію дидактичних ігор (не менше 3-х) з використанням кругів Ейлера (або обручів як їх наочного аналога) та просторових лабіринтів.	**Для дітей молодшого віку:** Класифікація за однією ознакою (наприклад, у червоне коло кладемо всі червоні іграшки, поза колом — решта іграшок). **Для дітей середнього віку:** Класифікація за двома ознаками без перетину (у жовте коло — жовті предмети, у квадратне — всі дерев'яні кубики). **Для дітей старшого віку:** Класифікація з перетином двох множин (перше коло — «круглі предмети», друге коло — «зелені предмети»; у перетині — «круглі зелені предмети»).	Технологічна карта гри за структурою: 1. Назва гри. 2. Вікова група. 3. Обладнання (матеріали, іграшки, картки-коди). 4. Дидактичне завдання (що розвиваємо). 5. Хід гри (детальні дії вихователя та варіанти дій дітей). 6. Запитання для стимулювання мислення дітей під час гри (не менше 4-х відкритих запитань).	**20**
«Інтеграція цифрових інструментів платформи НУМО в щоденну практику вихователя»	Здійснити навігацію платформою НУМО (numo.mon.gov.ua) та підготувати кейс практичних матеріалів для використання у взаємодії з дітьми та батьками.	1. Зайти на платформу НУМО та обрати один із розділів (наприклад, розвиток сенсорики, емоційного інтелекту, підготовка до школи, безпека). 2. Обрати *3 конкретні методичні поради* або *ігри*, запропоновані на	Розробити інформаційний буклет, інтерактивний плакат або пам’ятку для батьків (за допомогою безкоштовних шаблонів Canva або в текстовому редакторі) на основі матеріалів НУМО. Тематика: «Розвиваємо дитину вдома граючись разом» або	**20**

		платформі. 3. Адаптувати ці матеріали під умови своєї вікової групи.	«Психологічна стійкість дошкільника: поради батькам».	
«Розробка інтелектуальної карти (Mind Map) для планування інтегрованого тижня/теми»	Створити інтелектуальну карту (ментальну карту) освітнього проєкту або тематичного тижня для старших дошкільників. Карта має наочно демонструвати інтеграцію різних видів дитячої діяльності (ігрової, пізнавально-дослідницької, мовленнєвої, художньо-естетичної, рухової) навколо однієї стрижневої теми.	**Приклади тем для карт:** «Таємниці води» «Хліб — усьому голова» «Космічні мандри» «Професії мого міста» «Емоції та почуття» Своя тематика **Правила побудови карти, які має врахувати вихователь:** 1. **Центральний образ:** Чіткий, яскравий малюнок або назва теми по центру. 2. **Головні гілки (перший рівень):** Основні напрями розвитку або види діяльності згідно з БКДО (наприклад, «Дитина в соціумі», «Гра дитини», «Дитина в природному довкіллі», «Мовлення дитини»). 3. **Другорядні гілки (другий рівень):** Конкретні форми роботи, назви ігор, дослідів, творчих завдань, художніх творів, які планується	Слухач завантажує створену інтелектуальну карту (як графічний файл .png/.jpg або PDF-документ) та додає короткий супровідний опис (пояснення логіки побудови карти та очікуваних результатів для дітей).	**20**

		реалізувати. 4. **Візуалізація:** Використання різних кольорів для кожної гілки, піктограм, малюнків, стрілок-зв'язків між елементами.		
Разом				**60**

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість: 650 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 5-ти модулів та 10-ти взаємопов'язаних тем. Після опрацювання модулів передбачено виконання практичного завдання. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, - 100 балів. Прохідний бал – 70. Учасники, які успішно пройшли навчання відвідування не менше 50% авдиторних занять, виконали практичне завдання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них 6 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 6 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи (тестування).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Модуль 1. Освітній процес в сучасному ЗДО як засіб розвитку дитини					
Інтеграційно – мотиваційне заняття. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою. Формування очікувань учасників.		**2**			**2**
Тема 1.1. Новітні підходи організації освітньої діяльності з дошкільниками в закладі дошкільної освіти	**2**				**2**
Тема 1.2. Навчання через гру: використання інтерактивних ігор з дошкільниками		**2**	**2**		**4**
Разом за модулем:	**2**	**4**	**2**		**8**
Модуль 2. Альтернативні методи навчання у гармонійному зростанні					

дошкільника					
Тема 2.1. Безпечне освітнє середовище та компоненти дбайливого піклування		**2**			**2**
Тема 2.2. Використання онлайн-платформи НУМО для комплексного підходу у гармонійному зростанні дошкільника		**2**	**2**		**4**
Разом за модулем:		**4**	**2**		**6**
Модуль 3. Технології проектної роботи в закладі дошкільної освіти. Проектна діяльність дошкільників					
Тема 3.1.Цілі та завдання проектної роботи у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку. Вікова співвіднесеність	**1**				**1**
Тема 3.2. Проектна матриця, її варіативність та взаємозвязок з актуальною навчальною Програмою. Розробка проектного сценарію, етапи втілення		**3**			**3**
Разом за модулем:	**1**	**3**			**4**
Модуль 4. Інтелектуальні карти як форма організації діяльнісного підходу в ЗДО					

Тема 4.1. Інтелектуальні карти в діяльнісному підході навчання та професійному розвитку педагога	**1**				**1**
Тема 4.2. Створення інтелектуальних карт: що треба знати вихователю		**3**	**2**		**5**
Разом за модулем:	**1**	**3**	**2**		**6**
Модуль 5. Пошуково-дослідницька діяльність у розвитку дітей дошкільного віку					
Тема 5.1. Пошуково-дослідницька діяльність як засіб формування у дошкільників інтересу до природи	**2**				**2**
Тема 5.2 Планування пошуково-дослідницької діяльності		**2**			**2**
Разом за модулем:	**2**	**2**			**4**
Підсумкові заходи (тестування)				**2**	**2**
Усього	**6**	**16**	**6**	**2**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Освітній процес в сучасному ЗДО як засіб розвитку дитини.

Тема 1.1. Новітні підходи організації освітньої діяльності з дошкільниками в закладі дошкільної освіти. Використання бізібордів та бізікубів для логіко-математичного розвитку дошкільників. Лепбук як ефективний засіб освітньої діяльності на основі взаємодії дорослих з дітьми. Тактильні дощечки Є Седана у роботі з дітьми дошкільного віку. Ефективні практики діяльнісного підходу в освітній роботі з дошкільниками.

Тема 1.2. Навчання через гру: використання інтерактивних ігор з дошкільниками. Гра як спосіб взаємодії педагога з дитиною. Ігрові завдання з допомогою кругів Еллера. Ігри з лабіринтами: розвиток просторового мислення дошкільників.

Модуль 2. Альтернативні методи навчання у гармонійному зростанні дошкільника.

Тема 2.1. Безпечне освітнє середовище та компоненти дбайливого піклування. Тренінг «Безпечне освітнє середовище та компоненти дбайливого піклування.»: тема, цільова аудиторія, мета, основні цілі, очікувані результати, обладнання, тривалість, хід проведення.

Тема 2.2. Використання онлайн-платформи НУМО для комплексного підходу у гармонійному зростанні дошкільника. Тренінг «Використання онлайн-платформи НУМО для комплексного підходу у гармонійному зростанні дошкільника»: тема, цільова аудиторія, мета, основні цілі, очікувані результати, обладнання, тривалість, хід проведення.

Модуль 3. Технології проектної роботи в закладі дошкільної освіти. Проектна діяльність дошкільників.

Тема 3.1. Цілі та завдання проектної роботи у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку. Вікова співвіднесеність. Пізнавальна і прагматична цінність проектів. Створення команди. Розподіл ролей у команді. Вміння домовлятися для виконання завдань. Пошук ресурсів.

Тема 3.2. Проектна матриця, її варіативність та взаємозвязок з актуальною навчальною Програмою. Розробка проектного сценарію, етапи втілення. Стадії проекту (проектна матриця). Список завдань. Розподіл відповідальності. Тривалість у часі. Результати. Практичне завдання: створення проектного сценарію в руслі актуальної навчальної теми згідно з віковими та когнітивними можливостями вихованців. Обговорення, коригування, внесення потрібних змін.

Модуль 4. Інтелектуальні карти як форма організації діяльнісного підходу в ЗДО.

Тема 4.1. Інтелектуальні карти в діяльнісному підході навчання та професійному розвитку педагога. Джерела методу

інтелектуальних карт та сучасні дослідження. Інтелектуальні карти в освітній роботі з дошкільниками.

Тема 4.2. Створення інтелектуальних карт: що треба знати вихователю. Інтелектуальні карти як інструмент планування навчальних занять. Правила створення інтелектуальних карт і використання Інтернет – платформ. Систематизація змісту в інтелектуальних картах. Практика створення інтелектуальних карт.

Модуль 5. Пошуково-дослідницька діяльність у розвиткудітей дошкільного віку.

Тема 5.1. Пошуково-дослідницька діяльність як засіб формування у дошкільників інтересу до природи. Stream-освіта дошкільників: налаштування на результативну діяльність. Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю.

Тема 5.2 Планування пошуково-дослідницької діяльності. Зміст пошуково-дослідницької діяльності. Складання плану роботи з використання пошуково- дослідницької діяльності для дітей різних вікових груп (робота в малих групах).

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань:

Практичні завдання:

Практичне завдання №1 «Ігровий калейдоскоп: використання кругів Ейлера та ігор-лабіринтів у логіко-математичному розвитку» (після опрацювання модуля 1).

Форма роботи: Практична лабораторія.

Завдання:

Розробити конспект-сценарій розвивальної ігрової діяльності або серію дидактичних ігор (не менше 3-х) з використанням кругів Ейлера (або обручів як їх наочного аналога) та просторових лабіринтів.

Специфікація завдань з кругами Ейлера:

Для дітей молодшого віку: Класифікація за однією ознакою (наприклад, у червоне коло кладемо всі червоні іграшки, поза колом — решта іграшок).

Для дітей середнього віку: Класифікація за двома ознаками без перетину (у жовте коло — жовті предмети, у квадратне — всі дерев'яні кубики).

Для дітей старшого віку: Класифікація з перетином двох множин (перше коло — «круглі предмети», друге коло — «зелені предмети»; у перетині — «круглі зелені предмети»).

Результат (що має підготувати слухач):

Технологічна карта гри за структурою:

7. Назва гри.
8. Вікова група.
9. Обладнання (матеріали, іграшки, картки-коди).

10. Дидактичне завдання (що розвиваємо).
11. Хід гри (детальні дії вихователя та варіанти дій дітей).
12. Запитання для стимулювання мислення дітей під час гри (не менше 4-х відкритих запитань).

Практичне завдання №2. «Інтеграція цифрових інструментів платформи НУМО в щоденну практику вихователя» (після опрацювання модуля 2).

Форма роботи: Веб-квест, практична робота з гаджетами.

Завдання:

Здійснити навігацію платформою НУМО (numo.mon.gov.ua) та підготувати кейс практичних матеріалів для використання у взаємодії з дітьми та батьками.

Хід виконання:

1. Зайти на платформу НУМО та обрати один із розділів (наприклад, розвиток сенсорики, емоційного інтелекту, підготовка до школи, безпека).
2. Обрати **3 конкретні методичні поради** або **ігри**, запропоновані на платформі.
3. Адаптувати ці матеріали під умови своєї вікової групи.
4. Розробити інформаційний буклет, інтерактивний плакат або пам'ятку для батьків (за допомогою безкоштовних шаблонів Canva або в текстовому редакторі) на основі матеріалів НУМО. Тематика: «Розвиваємо дитину вдома граючись разом» або «Психологічна стійкість дошкільника: поради батькам».

Практичне завдання №3. «Розробка інтелектуальної карти (Mind Map) для планування інтегрованого тижня/теми» (після опрацювання модуля 4).

Форма роботи: Творча майстерня (з використанням паперових засобів або онлайн-платформ: GitMind, Miro, XMind, MindMeister тощо)

Опис завдання:

Створити інтелектуальну карту (ментальну карту) освітнього проєкту або тематичного тижня для старших дошкільників. Карта має наочно демонструвати інтеграцію різних видів дитячої діяльності (ігрової, пізнавально-дослідницької, мовленнєвої, художньо-естетичної, рухової) навколо однієї стрижневої теми.

Приклади тем для карт:

- «Таємниці води»
- «Хліб — усьому голова»
- «Космічні мандри»
- «Професії мого міста»
- «Емоції та почуття»
- Своя тематика

Правила побудови карти, які має врахувати вихователь:

5. **Центральний образ:** Чіткий, яскравий малюнок або назва теми по центру.
6. **Головні гілки (перший рівень):** Основні напрями розвитку або види діяльності згідно з БКДО (наприклад, «Дитина в соціумі», «Гра дитини», «Дитина в природному довкіллі», «Мовлення дитини»).
7. **Другорядні гілки (другий рівень):** Конкретні форми роботи, назви ігор, дослідів, творчих завдань, художніх творів, які планується реалізувати.
8. **Візуалізація:** Використання різних кольорів для кожної гілки, піктограм, малюнків, стрілок-зв'язків між елементами.

Результат роботи:

Слухач завантажує створену інтелектуальну карту (як графічний файл .png/.jpg або PDF-документ) та додає короткий супровідний опис (пояснення логіки побудови карти та очікуваних результатів для дітей).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. **Закон України «Про дошкільну освіту»** від 06.06.2024 р. № 3788-IX (нова редакція).https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14
2. **Базовий компонент дошкільної освіти** (Державний стандарт дошкільної освіти України, затверджений наказом МОН від 12.01.2021 р. № 33). https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. **Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»**, затверджений наказом Міністерства економіки України від 19.10.2021 р. № 755-21. https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti

Основна література

1. Гра по-справжньому: методика навчання через гру в закладі дошкільної освіти. — К.: Світич, 2022.
2. НУМО: Платформа розвитку дошкільнят. Методичний посібник для вихователів / МОН України, ЮНІСЕФ, 2021.
3. Б'юзен Т. Ментальні карти для дітей / Тоні Б'юзен; пер. з англ. — Х.: Ранок, 2021.
4. STREAM-освіта, або Стежинки до Всесвіту: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку / наук. кер. К. Л. Крутій. — Запоріжжя: ЛІПС, 2020.

Додаткова література

1. Психолого-педагогічні умови реалізації діяльнісного підходу у вихованні дітей дошкільного віку / Т. О. Піроженко. — Тернопіль: Мандрівець, 2019.
2. Метод проєктів у дошкіллі: крок за кроком до успіху / за заг. ред. Н. В. Гавриш. — К.: Шкільний світ, 2021.
3. Б'юзен Т. Мапи думок. Крок за кроком до видатних досягнень / Тоні Б'юзен ; пер. з англ. Ю. О. Шевченко. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018.
4. Гавриш Н. В. Інтегровані заняття у закладі дошкільної освіти: технологія розробки та проведення / Н. В. Гавриш. – К.: Шкільний світ, 2019.